

Buurt- Onderwijs- Sportteams

Succes in Friesland

Samenspel onderwijs en gemeenten in Friese opleidingsclusters van groot belang voor provincie Friesland

De vijf BOS-opleidingsclusters van CIOS Heerenveen-Leeuwarden zijn belangrijk voor het bewegingsonderwijs en de ontwikkeling en uitvoering van sport- en bewegingsactiviteiten in Friesland. In nauwe samenwerking met de sportbedrijven van de gemeenten wordt in Drachten, Franeker, Sneek, Leeuwarden en Heerenveen gewerkt in Buurt- Onderwijs-Sportteams. Een uitleg.

Door: Robert Jan Jansen

B Buurt- Onderwijs- Sportteams bestaan uit een groot aantal cios-studenten, ALO-studenten, cios-docenten, combinatiefunctionarissen en vakleerkrachten.

Uiteraard werken we hier het cios-deel uit.

Cios-studenten in een opleidingscluster werken en leren ongeveer vier dagdelen in de week in teamverband. Zij voeren daarbij niet alleen het bewegingsonderwijs op de basisscholen uit, maar zijn ook nauw betrokken bij de ondersteuning van sportverenigingen, gemeentelijke sportactiviteiten, zwemlessen en bij de organisatie van speel- en sportdagen.

Praktijkgestuurd leren

Deze manier van leren sluit nauw aan bij de visie van het roc Friesland College. De opvatting van het Friesland College is dat leren in en met de bedrijven het grootste leereffect geeft. In de clusters is er altijd sprake van een echte praktijksituatie met echte praktijkopdrachten.

De ondersteunende theorie wordt ook zo veel als mogelijk op het cluster aangeboden en sluit nauw aan bij de uit te voeren werkzaamheden. Daarbij worden regelmatig gastcolleges georganiseerd, die worden uitgevoerd door beroepskrachten uit de praktijk.

In het cios-onderwijs wordt het aanbieden van op zichzelf staande losse vakken losgelaten.

Juist de combinatie reële beroepspraktijk en theorie zorgt voor leerervaringen die beklijven. Er ontstaat een krachtige leeromgeving, afgestemd op de beroepspraktijk. Theoretische ondersteuning blijft belangrijk, maar is nadrukkelijk gekoppeld aan de werkzaamheden die studenten in de praktijk uitvoeren.

De betrokken gemeenten weten zich verzekerd van honderden met name tweede- en derdejaars cios-studenten die graag op de werkplek willen leren. Het is duidelijk dat zowel het bewegingsonderwijs als het naschoolse sport en bewegen-aanbod een enorme impuls heeft gekregen in Friesland. Daarnaast hebben de clusters daadwerkelijk invloed op het opleidingsprogramma. Ze zijn zo medeverantwoordelijk voor het cios-onderwijs en de kwaliteit van de afgestudeerden in hun eigen regio.

Aandachtspunten

Bij alle positieve ontwikkelingen van de BOS-clusters zijn er ook voldoende aandachtspunten.

Zo bestaat het gevaar dat de sport- en bewegingsactiviteiten binnen onderwijs en gemeenten te veel op studenten gaan draaien. Hierdoor ontstaat verdringing van beroepskrachten. Juist in tijden van extra bezuinigingen lijkt het er op dat gemeenten de neiging hebben te veel met goedkope stagiaires te willen werken. Op termijn ontstaat hierdoor een niet wenselijke situatie, omdat de kansen van jonge professionals die

als beginnend beroepsbeoefenaar aan de slag willen te klein worden. De komende jaren moet duidelijk worden hoe de balans tussen mbo-, hbo-studenten en professionals zich ontwikkelt.

Een ander aandachtspunt was de verantwoording voor de onderwijsinspectie. In het mbo verlangt de inspectie een heldere onderwijsplanning en een duidelijke verantwoording van stage, gegeven lessen

door docenten en zelfstudie-uren van studenten.

Door de integratie van praktijk, stage, theorie, werken en leren is een transparante planning van een heel jaar vooruit een hele opgave. De werkelijkheid is immers niet altijd een jaar vooruit te plannen, omdat van studenten ook verwacht wordt dat ze nieuwe

Deze manier van leren
sluit aan bij de visie van
het roc Friesland College

initiatieven ondersteunen en zich ondernemend gedragen als zich nieuwe kansen voordoen. Een te starre planning en roostering staat deze ontwikkelingen in de weg. Door het onderwijs in grotere leer-eenheden, bijvoorbeeld dagdelen, te organiseren wordt dit verantwoordingsprobleem gedeeltelijk opgelost.

Een derde aandachtspunt waarmee rekening gehouden moet worden is het openbaar vervoer. Met name buiten de Friese steden is het 's avonds weleens onmogelijk om op tijd en binnen een redelijke tijd op een cluster of weer thuis te komen. Dit probleem blijft zich waarschijnlijk nog wel even voordoen en vraagt veel van het organisatievermogen en improvisatietalent van studenten.

Toekomstverwachtingen

In de toekomst verwacht het cios dat ook andere keuzerichtingen dan BOS deel gaan uitmaken van de opleidingsclusters. Het onderwijs van de afstudeerrichtingen Bewegingsagogiek en Operationeel sportmanager kan prima plaatsvinden in de bestaande clusters. Het is de verwachting dat ook studenten van de niveau 2 en 3 steeds meer in de clusters leren en werken.

Nagedacht wordt ook over de vraag hoe andere opleidingen van het Friesland College meer betrokken kunnen worden bij de BOS-clusters.

De eerste ervaringen hiermee binnen sportstad Heerenveen zijn positief. Studenten van de ICT-opleiding en de opleiding Zakelijke Dienstverlening voegen daadwerkelijk iets toe, en leren veel van de

reële beroepssituaties die zich binnen sportstad Heerenveen voor doen. Uitbreiding met studenten van de horeca-opleiding, maar ook van de opleidingen Zorg en welzijn en de creatieve opleidingen van het Friesland College ligt voor de hand en geeft nieuwe kansen. Te denken valt aan de gezamenlijke doorontwikkeling van de gezondheidsboulevard van sportstad Heerenveen en een nog grotere betrokkenheid bij de voetbalclub SC Heerenveen door andere dan cios-studenten.

Over een iets langere periode is de verwachting dat het onderwijs in de clusters ook bijdraagt aan het leefbaar houden van de kleine kernen in Friesland, doordat een structureel bewegingsaanbod blijft bestaan. Ook kunnen de BOS-clusters bijdragen aan de mogelijkheid om gezonder oud te worden in de Friese gemeenten, niet alleen door het aanbieden van sport- en bewegingsactiviteiten, maar ook door persoonlijke lifestylecoaching en begeleiding, liefst in samenwerking met plaatselijke ondernemers en instellingen.

Steeds meer Friese instellingen en gemeenten weten het Friesland College en cios Heerenveen-Leeuwarden te vinden met vragen over samenwerking. Roc Friesland College is steeds beter in staat deze vragen te beantwoorden en de BOS-clusters zijn hiervan een prachtig voorbeeld. Hierdoor blijven er nieuwe mogelijkheden ontstaan voor mbo-ers, tenminste, als de sector sport en bewegen het lef heeft om te blijven innoveren.

Robert Jan Janssen is directeur CIOS Heerenveen-Leeuwarden en van roc Friesland College ◀■

Contact:

robertjan.janssen@telfort.nl